

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

BANGLADESZ

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Warszawa, 2023 r.

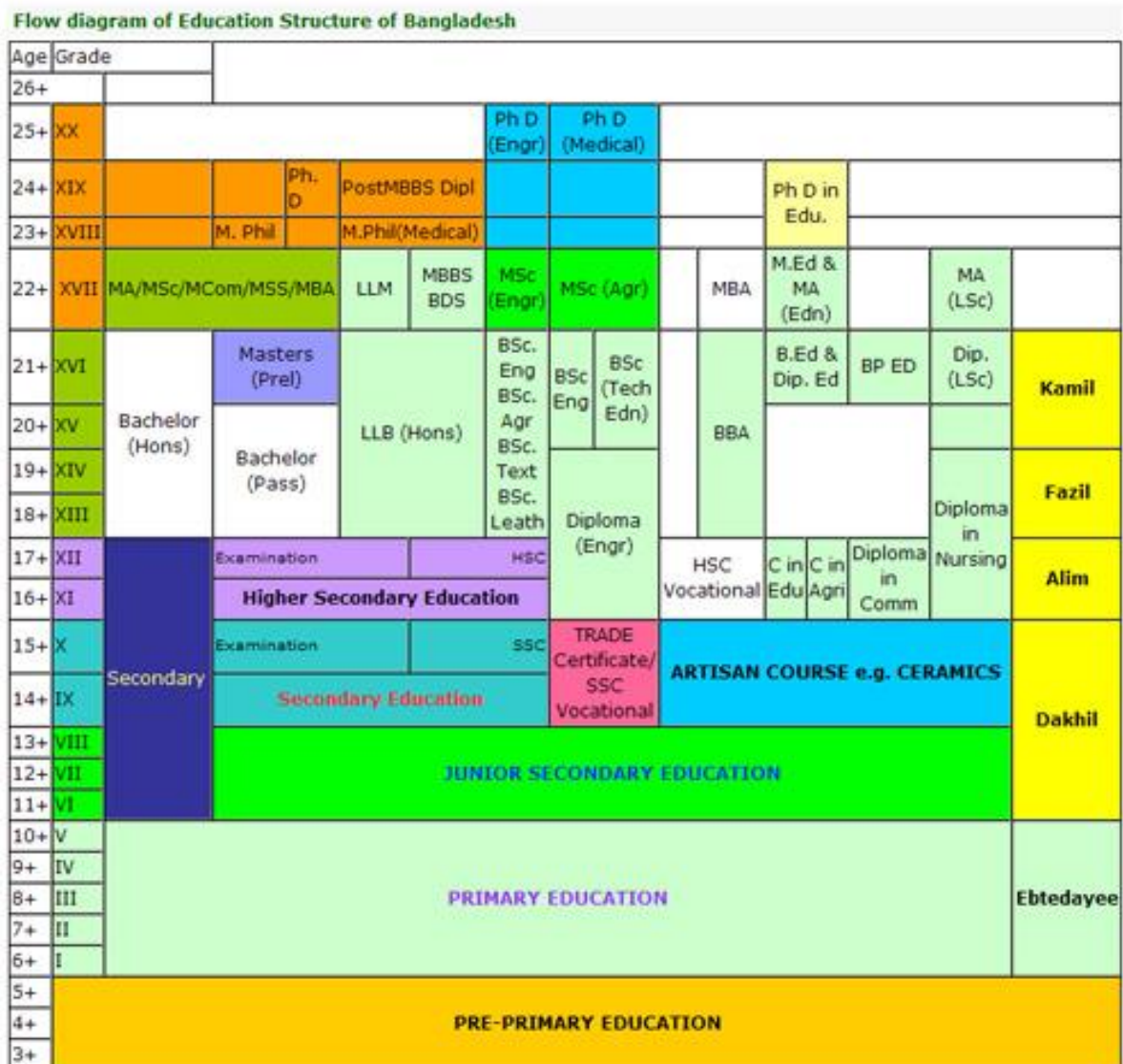
Spis treści

Schemat systemu szkolnictwa wyższego Bangladeszu	3
Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia.....	4
Studia pierwszego stopnia.....	4
Studia drugiego stopnia.....	6
Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)	7
Skala ocen.....	7
Lista uczelni	8
Tabela ewaluacyjna bangladeskich dyplomów	8

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0 International\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu szkolnictwa wyższego Bangladeszu

Źródło: http://old.moedu.gov.bd/images/stories/educational_structure_big.jpg

Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia

Prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Bangladeszu mają osoby, które ukończyły 12-letnią edukację, posiadają świadectwa ukończenia szkoły średniej – **Higher Secondary Certificate (second division)** albo **Vocational Higher Secondary Certificate** i określoną liczbę punktów GPA (zazwyczaj pomiędzy 2,5 i 3,5). Spełnienie tych wymagań często połączone jest z koniecznością zdania egzaminu wstępnego na uczelnię.

Uzyskane w Bangladeszu świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki, właściwy w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>.

Studia pierwszego stopnia

W Bangladeszu funkcjonują różnego rodzaju programy studiów pierwszego stopnia prowadzące do uzyskania tytułu Bachelor. Programowy okres tych studiów wynosi od 3 do 5 lat.

Bachelor (Pass) – dyplom uzyskiwany po ukończeniu 3-letnich studiów, których programowy okres kształcenia wynosi 3 lata. Absolwentom nadawany jest jeden z poniższych tytułów:

- Bachelor of Arts (Pass);
- Bachelor of Science (Pass);
- Bachelor of Commerce (Pass).

Przed rokiem 2003 programowy okres studiów prowadzących do uzyskania tytułu Bachelor (Pass) wynosił (w trybie stacjonarnym) 2 lata.

Obecnie studia Bachelor (Pass) prowadzone są wyłącznie przez koledże afiliowane przy National University, ale do roku 2003 studia te były prowadzone również w koledżach afiliowanych przy innych publicznych uczelniach.

Dyplom Bachelor (Pass) daje w Bangladeszu prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia (Master). Dla posiadaczy dyplomu Bachelor (Pass) studia drugiego stopnia trwają 2 lata.

UWAGA: Dyplomy Bachelor (Pass) uzyskane po ukończeniu 2-letnich studiów nie uprawniają do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia w Polsce. Po przyjęciu kandydata na studia pierwszego stopnia polska uczelnia mogłaby zaliczyć okres kształcenia odbytego w Bangladeszu na poczet tych studiów.

Bachelor (Honours) – dyplom uzyskiwany po ukończeniu 4-letnich (przed rokiem 2006 – 3-letnich) studiów pierwszego stopnia. Warunkiem uzyskania dyplomu Bachelor (Honours) jest zdanie egzaminu oraz przygotowania i obrony pracy dyplomowej.

Absolwentom najczęściej nadawany jest jeden z poniższych tytułów:

- Bachelor of Arts (Hons);
- Bachelor of Science (Hons);
- Bachelor of Commerce (Hons);
- Bachelor of Laws (Honours).

Studia kończące się uzyskaniem dyplomu Bachelor (Honours) są prowadzone przez publiczne uczelnie. Co do zasady nie mogą one być prowadzone przez afiliowane koledże.

Bachelor (Honours) dają w Bangladeszu prawo do ubiegania się o przyjęcie na roczne studia drugiego stopnia (Master).

Bachelor – dyplom uzyskiwany po ukończeniu 4-letnich studiów pierwszego stopnia, prowadzonych przez uczelnie prywatne. Pierwsze 2 lata kształcenia mają charakter ogólny, kolejne 2 lata to kształcenie kierunkowe, mające na celu zgłębienie konkretnej dziedziny wiedzy. Dyplom ten uprawnia w Bangladeszu do ubiegania się o wstęp na studia drugiego stopnia.

Bachelor (Professional) – dyplom uzyskiwany po ukończeniu 4-letnich lub 5-letnich studiów zawodowych. 4-letnie kształcenie prowadzone jest na kierunkach takich jak: pielęgniarstwo, inżynieria, rolnictwo, weterynaria. 5-letnie kształcenie dotyczy kierunków takich jak: architektura, stomatologia czy medycyna. Program tych studiów zazwyczaj obejmuje również praktykę zawodową.

Dyplom ten uprawnia w Bangladeszu do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.

Bachelor (Graduate entry) – dyplom uzyskiwany po ukończeniu studiów zawodowych (trwających 1-2 lata), przeznaczonych dla posiadaczy dyplomu Bachelor Pass lub Bachelor Honours. Studia prowadzone są w takich dziedzinach jak: edukacja (Bachelor of Education), wychowanie fizyczne (Bachelor of Physical Education), prawo (Bachelor of Laws). Dyplom ten uprawnia w Bangladeszu do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Bangladeszu dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Ze względu na długi czas oczekiwania na wydanie właściwego dyplomu (nawet ok. 2 lat), powyższy zapis ustawy stosuje się także w odniesieniu do wydanych w Bangladeszu tymczasowych zaświadczeń o ukończeniu studiów – tzw. Provisional Certificate.

Polski odpowiednik dyplomu uzyskanego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w Bangladeszu może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia drugiego stopnia

Warunkiem ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia jest posiadanie dyplomu Bachelor. Niektóre uczelnie wymagają od kandydatów na studia drugiego stopnia udokumentowanego 4-letniego okresu kształcenia na poziomie studiów wyższych (np. 4-letni Bachelor (Honors) lub 3-letni Bachelor (Pass) oraz roczny dyplom Bachelor (Graduate entry) – np. Bachelor of Education).

Programowy okres studiów drugiego stopnia może różnić się długością kształcenia, w zależności od wcześniejszego kształcenia. Co do zasady studia drugiego stopnia dla posiadaczy dyplomu 3-letniego dyplomu Bachelor (Pass) trwają 2 lata, natomiast dla posiadaczy 4-letniego dyplomu Bachelor, (np. Bachelor (Honours) trwają 1-2 lata, w zależności od kierunku studiów.

Absolwenci studiów drugiego stopnia uzyskują tytuł **Master ze wskazaniem dziedziny** (arts, commerce, science, social science, business administration).

Studia zakończone uzyskaniem dyplomu **Master of Philosophy** przeznaczone są dla osób, które posiadają dyplom Master albo ukończyły 4-letnie studia na poziomie Bachelor na tym samym kierunku (osoby które ukończyły 4-letnie studia na innym kierunku powinny legitymować się dyplomem Bachelor na poziomie first class). Są to studia prowadzone w trybie stacjonarnym, przygotowujące do pracy naukowej. Program kształcenia na studiach Master of Philosophy trwa 2 lata. Warunkiem ich ukończenia jest przygotowanie i obrona pracy dyplomowej. Osoby posiadające bardzo dobre wyniki w nauce mogą po ukończeniu pierwszego roku studiów Master of Philosophy (GPA co najmniej 3.0) ubiegać się o przyjęcie na studia doktoranckie.

Posiadacze tytułów Master lub Master of Philosophy, którzy osiągnęli średnią (GPA) co najmniej 2.75, uprawnieni są w Bangladeszu do kontynuacji kształcenia na studiach doktoranckich.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Bangladeszu dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia, dający w tym kraju prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub o nadanie stopnia doktora.

Ze względu na długi czas oczekiwania na wydanie właściwego dyplomu (nawet ok. 2 lat), powyższy zapis ustawy stosuje się także w odniesieniu do wydanych w Bangladeszu tymczasowych zaświadczeń o ukończeniu studiów – tzw. Provisional Certificate.

Określenie polskiego odpowiednika dyplomu uzyskanego w Bangladeszu jest możliwe w drodze nostryfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)

Studia doktoranckie w Bangladeszu prowadzone są w systemie stacjonarnym i trwają od 3 do 5 lat. Program tych studiów co do zasady obejmuje pracę badawczą i konieczność napisania i obrony rozprawy doktorskiej. Po ich pozytywnym ukończeniu absolwenci otrzymują stopień **Doctor of Philosophy (PhD)**.

Polski odpowiednik stopnia naukowego uzyskanego w Bangladeszu może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Skala ocen

Uniform Grading System (UGS) został wprowadzona do systemu szkolnictwa wyższego w Bangladeszu w roku akademickim 2006/2007 i obowiązuje zarówno w uczelniach państwowych, jak i prywatnych.

UGC		
Numerical grade	Letter grade	Grade Point (GPA)
80% - 100%	A+	4.00
75% - mniej niż 80%	A	3.75
70% - mniej niż 75%	A-	3.50
65% - mniej niż 70%	B+	3.24
60% - mniej niż 65%	B	3.00
55% - mniej niż 60%	B-	2.75
50% - mniej niż 55%	C+	2.50
45% - mniej niż 50%	C	2.25
40% - mniej niż 45%	D	2.00
mniej niż 40%	F	0.0

Do roku akademickiego 2006/2007 funkcjonował tzw. Honours Classification.

Honours Classification	
First class/division	nie mniej niż 60%
Second class/division	nie mniej 45%
Third class/division	nie mniej niż 33%

Lista uczelni

Listy uznanych uczelni dostępne są na stronie internetowej University Grants Commission of Bangladesh:

<http://www.ugc-universities.gov.bd/public-universities> - uczelnie państwowe

<http://www.ugc-universities.gov.bd/private-universities> - uczelnie prywatne

<http://www.ugc-universities.gov.bd/international-universities> - uczelnie międzynarodowe

Tabela ewaluacyjna bangladeskich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
Bachelor (Pass) 2-letni	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Bachelor (Honours)	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
Bachelor (Pass) 3-letni		
Bachelor		
Bachelor (Professional)		
Bachelor (Graduate entry)		
Master (arts, commerce, science, social science, business administration)	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora (co do zasady warunkiem jest uzyskanie GPA co najmniej 2.75).	Nostryfikacja
Master of Philosophy		
Doctor of Philosophy (PhD)	Nostryfikacja	Nostryfikacja